

Dat achten wij op zichzelf voor een land al een nadeel.

De gewoonte in Amerika, om niet voor een derden keer een zelfden persoon tot president te kiezen, getuigt van gezond inzicht.

Welk een voortreffelijk minister de heer Van Karnebeek ook zij, ook hij loopt gevaar in bepaalde denkbeelden vast te roesten, afgedacht nog daarvan, dat hij allicht bij onderhandelingen vooruitzichten kan openen, welke de goedkeuring van het volk niet wegdragen.

Een lang aanblijvend minister beneemt zichzelf de kans zich eens op te frissen, eigen verleden kritisch te beschouwen en er zich van los te maken om straks weer met een schoone lei te beginnen.

Een lang aanblijvend minister vormt voor het volk een autokratisch gevaar.

Niet nu pas, maar reeds vóór er van het Belgische Traktaat in de Kamer sprake was, stond voor ons de wenschelijkheid vast, dat minister Van Karnebeek eens plaats maakte voor een ander.

Mocht na deze minister om het Traktaat zijn portefeuille ter beschikking stellen, zoo zouden wij daar allerminst rouwig om zijn.

Men zou zoo langzamerhand de idee voedsel geven, dat de heer Van Karnebeek onmisbaar is.

Zulk een idee doet niemand deugd, de heer Van Karnebeek niet, de Kamerleden niet, het volk niet.

Het zou ons dan ook fataal voorkomen, indien iemand om den heer Van Karnebeek te behouden, het Traktaat zou gansvaarden.

Dat zou onverantwoordelijk zijn.

Hij zou er ons land geen dienst mee doen.

Namen van hen, wien ook eens een kans moet gegund om hun diplomatieke talenten te toonen, zijn wel bekend.

Niet gaarne zouden wij willen, dat de heer Van Karnebeek voor goed op stal werd gezet.

Maar ons land zou er mee gebaat zijn, wanneer het een stel oud-ministers van Buitenlandsche Zaken had om in tijden van gevaar hulp te kunnen verleenen.

Als minister Van Karnebeek straks nog eens verklaart, dat hij de verantwoordelijkheid van de verwerping niet voor zijn rekening kan nemen, dan hopen wij ten eerste, dat dit op geen der Eerste-Kamerleden indruk zal maken.

Hij ga onder de welgemeende dankbetuiging voor de gewichtige diensten, het land bewezen.

Hij ga onder een „tot weerzins“ van de Kamer.

Ik huiver...

„Ik huiver bij de gedachte, wat er zal gebeuren, als dit Verdrag verworpen wordt.“

Zoo ongeveer sprak minister Van Karnebeek bij een vroegere gelegenheid.

Men heeft hem om een nadere verklaring van die woorden gevraagd.

Ziet dat op een pressie door de mogendheden heimelijk uitgeoefend? Ziet dat op een revanche van België?

De minister gaf het bescheid, dat hij in de verwerping van het verdrag de klem zag van mogelijke ernstige verwickelingen tusschen Nederland en België.

Maar dan hebben de tegenstanders minstens even gezonde reden om te verklaren: ik huiver...

Ik huiver, dat de moeilijkheden eerst recht beginnen, wanneer het Verdrag is aangenomen.

Nederland is niet verplicht van de plannen, welke in het Verdrag zijn opgenomen, elk detail, dat later wordt uitgewerkt, goed te keuren.

Die details zijn legio.

Maar daarom zijn de kansen van botsing weinig minder dan legio.

Als Nederland eens zijn veto uitspreekt over een van die details, wat dan?

Ware alles tot in de kleinste bijzonderheden in het Verdrag uitgestippeld en de wederzijdsche verplichtingen, in alle gevallen, welke zich kunnen voordoen, geregeld, dan zou men althans hiervoor niet bevreesd behoeven te zijn.

Maar nu dit niet het geval is en niet het geval kan zijn, liggen de krullen voor de konflikten al klaar.

Daarom: ik huiver...

Ik huiver echter nog meer, als ik er aan denk, hoe ons nageslacht over ons zal oordeelen.

Want eerst zij zullen de gevolgen van het Traktaat nauwkeurig kunnen berekenen.

Hoe zal het over ons spreken?

Zal het bij het ondervinden van de nadeelen ons niet het verwijt voor de voeten werpen, dat wij op de beurs van het volkerenleven hebben gegokt?

Zal het ons in zijn historie-boeken niet betitelen als Jan Salie's, wien het aan den durf ontbrak om tegen minister Van Karnebeek, tegen België te zeggen: neen.

Zal het bij het lezen van het volksverhaal van Tyl Ulenspiegel en Lamme Goedzak, bij den eerste niet denken aan België, bij den laatste aan ons?

Werkelijk, als het Verdrag wordt aangenomen, hebben wij onze nationale fierheid prijsgegeven.

Wij zijn niet tegen toenadering tot België.

Wij zijn er vurig voor.

Laten er nieuwe onderhandelingen worden geopend.

Van kunnen wij onze goede gezindheid toonen.

Maar wij mogen ons en ons nageslacht geen strop om laten doen voor een wen.

Burgemeester Van Cauwelaert heeft het zoo uitnemend gezegd: geen volk kan leven met een strop om den hals.

Verlaat ons Neerland nooit!

Wij gaan dagen tegemoet van bijzondere historische beteekenis.

Over het lot van Nederland zal voor eeuwen worden beslist, voorzoover menschen dat in de hand hebben.

Weinig gebedsdrang wordt er onder ons openbaar.

Het is te verklaren.

Van gezamenlijk bidden is geen sprake, omdat de gevoelens zijn verdeeld.

Toch mogen wij de komende week niet biddeloos ten opzichte van deze zaak ingaan.

Zeker, wij hebben er ons voor te wachten, dat wij door ons gebed anderen aanstoot geven.

Daarom hebben wij ons terug te trekken in de binnenkamers.

Wij hebben te bidden naar ons inzicht en levens te vragen of Hij, die heerscht over de volkeren, ons inzicht, indien het onjuist mocht zijn, veranderen wil.

Wij hebben ook te bidden voor hen, die te beslissen hebben, opdat zij hun stem uitbrengen naar zuivere motieven, opdat zij niet meenen, dat zij door de toekomst kunnen heen zien als door kristal, opdat zij niet roekeloos handelen.

Dat de geloovigen zich vereenigen in de bede: „O God, verlaat ons Neerland niet!“

HEPP.

LITERATUUR EN KUNST.

Over het leven en den arbeid van L. Penning.

VI. De reis naar Zuid-Afrika. Laatste jaren.

De plannen tot een Zuid-Afrikaansche reis werden zorgvuldig overwogen en uitvoerig besproken. Er waren natuurlijk tal van vragen, die moesten worden overzien: de leeftijd allereerst van den toerist, die immers, hoe krachtig en frisch ook nog, reeds de „zeventig“ naderde; de financiële regeling van de expeditie, die toch op zekere basis zou moeten rusten; de precisering van het doel en, in verband daarmee, van de reistroute, enz. enz.

Maar hij Penning domineerde de wensch, om den tocht te maken en dat deed de bezwaren te makkelijker overwinnen. Bovendien, hij zag een doel, dat voor hem als een roeping was.

Aan een vriend schreef hij daarover: „Ik acht mij voor God, voor mijn vaderland en voor mijn conscientie verplicht, voordat de levenspoort achter mij gesloten wordt, een poging tot versterking van den band tusschen Zuid-Afrika en Nederland te doen. Het is een zeer bescheiden poging, maar in een uurwerk zijn immers ook grotere en kleinere raden. En zelfs het kleinste moet meewerken“. Er waren ook particuliere motieven: „Ik wil staan bij de graven der helden, die gevallen zijn in den heiligen strijd voor vrijheid en recht. Ik wil dat volk ontmoeten in zijn deugden en gebreken en mijn reeks Afrikaansche novellen verbeteren en voltooien; maar het doel was toch 'eerst-ge-noemde, zooals nog eens weer blijkt uit het slot van den brief: ... met mijn broeder Arie wil ik over de kansen en vooruitzichten eener toekomstige immigratie van uit Holland ernstig spreken...“

Zoo nam hij 1 Nov. ontslag uit zijn betrekking en ging den 8en Nov. (1922) scheep te Rotterdam. Een maand later arriveerde hij te Kaapstad en begon aanstonds zijn „tournee“. Te voren was zijn bezoek reeds aangekondigd in dagbladmededeelingen; het Algemeen Nederlandsch Verbond, afl. Kaapstad, had door een dringende circulaire al zijn leden tot een begroetingsamenkomst in het Afrikaans-koffiehuys geconvoceerd en de krant had al belangstelling gewekt met de mededeeling „daar sal in die eerste plek geleentheid wees om met mr Penning kennis te maak... en daarna sal mr Penning sy aangekondigde voordrag met ligtheelde gee, wat, soos ons vernemen, baie belangwekkend moet wees. Vrienden moet tog asseblief van hierdie geleentheid gebruik maak“. En de ontvangst was enthousiast. Penning sprak (hoe kon het anders!) over Nederland en zijn Vorstin (in verband met het regeringsjubileum, dat toen gevierd stond te worden) en, uitnemend verteller als hij immers was, oogstte „hierdie eerbiedwaardige gas“ een buitengewoon succes.

Van Kaapstad trok hij Transvaal in, naar Heidelberg, waar zijn broer Arie Gouvernementslandmeter was en naar Devon, de woonplaats van zijn anderen broer, Gerrit. Voorts onderzocht hij archieven en bibliotheken in Pretoria, schreef in Afrikaansche kranten, hield herhaaldelijk lezingen, ging ook een paar maal voor in de godsdienstoefeningen op Zondag. En overal was men met zijn komst zeer ingenomen. „As men met Mr Penning in aanraking kom“, zoo schreef een der kranten, „en met hem oor geschiedkundige gebeurtenisse in ons land begin te gesels, dan blijkt dit eens hoe goed op de hoogte Mr Penning is. In baie gevalle sal hij die meeste hedendaagse Afrikaners baie, baie kan vertel wat hulle nie wee nie“. En een ander blad

protest van vleeschelijke grafgravers klinkt de profetie van Christus' begrafenisdag: kerkhofprofetie tegen kerkhof-protest. Niet het vleesch, maar de Geest trekt de scheidslijn tusschen de huisgenooten Gods, en de „vreemden“ in dat huis.

II.

Drie dagen en drie nachten uit het hart deraarde.

En uit de graven uitgegaan zijnde, kwamen zij... Matth. 27:53.

Nu het ware Zaad der vrouwen ten grave daalt, nu treden van de overigen van haar zaad sommigen daaruit. Terwijl Christus het teken van Jona volbrengt, door drie dagen en drie nachten te zijn in het „hart der aarde“, daar haalt God anderen uit dat hart der aarde, drie dagen en drie nachten. Op Jezus' sterfday scheurt de aarde, de graven worden opengebroken en vele heiligen komen er uit. Wel staat er, dat vele lichamen werden opgewekt, maar in het vervolg lezen we, dat „zij“, d. w. z. hun personen, uit de graven gegaan zijn. Zij leefden dus. Niemand moge hier wijs willen zijn boven de maat. Toch spreekt God hier heerlijk.

Wij weten niet, wie die heiligen zijn. Maar „heiligen“ waren het, naar de meening van den Geest. Zij behoorden tot het geestelijk Israël, tot de adventsgemeente, waarin het „overblijfsel, dat naar de verkiezing is“, zich belichaamde. En, als we vs. 53 goed vertalen, dan krijgen we deze voorstelling: dat zij uit de graven uitgegaan zijn (op Vrijdag) en na Christus' opstanding, die op Zondagmorgen viel, aan een deel van Jeruzalems bewoners zichtbaar geworden zijn. Dus hebben ze drie ad-

GREPEN UIT DE SCHRIFT.

I.

Kerkhof-Profetie tegen Kerkhof-Protest.

... Tot een begrafenis voor de vreemden...

Vele lichamen der heiligen werden opgewekt... Matth. 27:52.

Laat het waar zijn, dat de doodenakker door Golgotha's stormwind nog niet is omgeploegd, en dat de scheidslijn tusschen de kinderen der aanneming en die der verwerping niet staat afgetoekend bij de graven, — toch heeft één keer ook het kerkhof de sporen van Goeden Vrijdag en Paschen vertoond, duidelijk en sprekend. Op Jezus' sterfday is er een teken geschied tusschen de graven. De aarde beefde, de graven werden losgewoeld en kwamen bloot te liggen. Op zichzelf was dat het wonder nog niet. Dat een aardbeving kerkhofgrond loswerkt, wat voor bovennatuurlijks zou daarin liggen voor een ongelovige stad als Jeruzalem was? Maar — er was een ander wonder. In het algemeen werden „DE“ graven blootgelegd, „DE“ graven, zonder onderscheid. Maar toen men ging zien, bleek hij bepaalde graven iets bijzonders geboerd: die waren leeg. En het waren juist de graven, waarin „heiligen“ waren weggelegd. God zelf signaleerde bepaalde typen van vroomheid: heiligen wekte Hij op.

Door die wonderdaad te beperken tot „heilige“ menschen, profeteerde God. Uit het oude kerkhof klinkt een profetie tegen het nieuwe, dat men nog wil aanleggen: tegen Akeldama. Immers, Akeldama is een ontwerp van de kerkhoftheologie der Joden. Het is be-

stemd voor de „vreemden“, d. w. z. heidenen, of ook prosielieten van buiten, maar in elk geval: vreemden. Het Sanhedrin handhaaft de antithese tusschen Israël en de andere volkeren op „vleeschelijke“ wijze; zij houden zich vast aan een vleeschelijk, uitwendig Israël. Maar dwars door hun koppig betoog heen roept God uit het losgewoelde kerkhof hun reeds thema en verdeling van de komende pinksterpreek toe. God vestigt de aandacht niet op natuurlijke, doch op geestelijke scheidslijnen. Israël zegt: wij zullen het verschil handhaven tusschen Israël en de vreemden, het heilig erf is in de natie besloten. God zegt: ik zal het verschil handhaven tusschen Israël en de geloovigen; het heilig erf is voortaan niet vleeschelijk, maar geestelijk te onderscheiden. Er is een geestelijke antithese tusschen heiligen en onheiligen; en ook binnen Israëls en Jeruzalems muren loopt die scheidslijn door. Dat is Gods kerkhof-profetie tegen Akeldama's kerkhof-ironie. Deze profetie van tusschen de dooden breekt het protest bij voorbaat, dat in Akeldama tegen Gods werk in Christus klinkt: zal God is Akeldama vóór geweest. Hij stelt ten toon het overblijfsel naar de verkiezing! De onheiligen, die zijn de „vreemden“!

En nu — het is waar, dat de doodenakker van gister en eergister en heden de antithese tusschen Gods verkooren en verworpenen niet uitroept. Maar toen Jezus stierf, toen is het toch ook daar gebeurd. Toen sprak zelfs het kerkhof nieuwtestamenteisch. Wie de antithese hooren wil, moet niet naar „een“ graf, maar wel naar HET graf. Rondom Golgotha heeft zelfs het kerkhof zichtbaar gemaakt, dat Gods dooden „wel zijn geoordeeld naar den mensch in het vleesch, maar dat ze toch leven naar God in den geest“. Alle wegen van waarheid komen samen op Golgotha. Tegen Akeldama's

verkl.
„a b
nie, r
reken
On
genot
op de
mens
die in
zijn,
hij tr
meest
volk
gratie
resul
Holl
der
verle
mij g
voor
Ik g
heb o
dan i
Ma
steet
in he
gewo
van
passe
twijf
de to
het h
het is
groet
litten
zinke
trouw
gers,
woor
nog d
gewri
En
te va
„Er i
in ee
de ka
arbeid
geziel
woor
niet n
Jezus.
Het
rust
In
in he
werk
met d
hij m
En ve
voor
hand
te doe
midde
met
entho
viteit
halfja
gen. I
uitgen
hij op
te kie
vertell
geen
de hij
ventad
komst
ook de
van G
met ve
in Chr
aarde,
wekkit
ten r
paasch
nachte
Abrah
dit ver
is al v
hoe, te
ker da
le ligz
lijk du
dan de
hem e
schoon
Want
Ja,
gemaal
eerstel
namen
uitgere
aarde,
de eer
geviere
om ber
de rus
laats
den t